

VOORWOORD

Eind februari 2024, even voor tien in de avond.

‘Hola!’

Op het scherm van mijn laptop verschijnen de vrolijke, zon-gebruinde hoofden van Johan en Janneke. Ze zitten binnen aan hun eettafel in het Spaanse Pinoso. Niet buiten, want de wintermaanden kunnen ook daar fris zijn. Pinoso, op zo’n drie kwartier landinwaarts van Alicante, ligt op een hoogte van zo’n 350 meter.

Johan is net thuis van zijn werk. Hij verontschuldigt zich voor het feit dat hij zijn werkkleren nog aanheeft en dat zijn pet onder de stucvlekken zit. Ondertussen neemt hij een paar happen van zijn pizza.

De Spaanse eettijden heeft hij zich al helemaal eigen gemaakt. Om tien uur eten is heel normaal daar.

We facetimen op het moment dat de tv-serie, waarin Johan, Janneke en hun negen kinderen worden gevolgd tijdens hun verhuizing van Tollebeek (bij Urk) naar Spanje, in volle gang is. Het is een spin-off van het programma over grote gezinnen waarin ze in de jaren hiervoor al een prominente plek innamen. Op vrijdagavond kijken meer dan een miljoen mensen naar de Spaanse avonturen van de familie Jelies. Qua uiterlijk lijkt Janneke niet op de vrouw die ik op tv zie. Het verschil tussen nu en het moment dat de serie werd opgenomen, bijna een jaar geleden, is zeker 20 kilo. 'En we gaan voor de 30!' zegt ze met een grote glimlach op haar blakende gezicht. Johan stikt bijna in zijn pizza: 'Als je het maar laat! Ik vind het meer dan genoeg zo!'

Meteen daarna liggen ze in een deuk met z'n tweeën. 'Lekker joch ben je,' zegt ze. Williene, hun achtste kind dat een paar dagen later vijf zal worden, kruipt bij haar moeder op schoot. 'Waarom lachen jullie zo hard?' vraagt ze. 'Ach, je va doet een beetje gek,' antwoordt Janneke.

Zo'n onderonsje als dit is alleszeggend voor de Jelies. Met veel liefde, humor en respect voor elkaar staan Johan en Janneke aan het hoofd van een groot gezin waarin alles vanzelf lijkt te gaan, waarin zelden een onvertogen woord valt en waarin iedereen in harmonie met elkaar leeft. Een op het eerste oog onverwoestbaar gezin waar het geluk van afspat en waarin weinig fout lijkt te kunnen gaan. Maar is dat ook zo?

Is hun huis in Pinoso écht dat ene huisje dat géén kruisje heeft? Gelovig als ze zijn dragen Johan en Janneke allebei een kruis om hun nek, dus dat laatste gaat alvast niet op.

Natuurlijk hebben ze zelf ook al eens nagedacht over een boek, zeggen ze. Hoe vaak ze al niet zijn gevraagd om een opvoedboek te maken, omdat veel mensen het zo bijzonder en inspirerend vinden hoe Johan en Janneke hun negen kinderen opvoeden. Veel mensen, vrouwen voornamelijk, willen ook weten hoe het komt dat Janneke zoveel is afgevallen in het afgelopen jaar. En vooral ook hoe ze dat volhoudt met zo'n groot gezin. Is die Spaanse buitenlucht echt zo gezond dat de kilo's ervanaf vliegen of zit hier meer achter?

Er is een leven vóórdat de Jemies in 2019 voor het eerst op tv kwamen en een leven erna. Tegenwoordig kan iedereen meegenieten met het gezin op social media, maar van hun leven daarvoor weet bijna niemand iets, zeker niet buiten Tollebeek en Urk.

Wie zijn Johan en Janneke eigenlijk?

Uit welk nest komen zijzelf en zijn ze net zo gelukkig opgegroeid als hun kinderen nu?

Waarom hebben ze eigenlijk negen kinderen?

Is dat niet een beetje veel in de huidige tijd?

En het geluk dat ze met z'n tweeën uitstralen moet ook ergens vandaan komen. Volgend jaar in mei zijn Johan en Janneke twintig jaar met elkaar getrouwd: zijn ze altijd zo gelukkig geweest als nu of heeft hun huwelijk ook wel eens op springen gestaan?

Hoeveel stormen moesten zij trotseren om zo sterk te worden als ze nu zijn?

En hoe groot is de rol van hun geloof daarbij?

Dit boek is niet zomaar een momentopname, zegt Johan. Dit boek is voor de eeuwigheid: 'Als Janneke en ik er straks niet meer zijn, wil ik dat mijn kinderen, mijn kleinkinderen, mijn achterkleinkinderen en diens kinderen weten wie wij zijn en waar we vandaan komen.' Alleen al daarom koopt hij zelf negentig boeken: tien voor ieder kind. Zodat zij het boek weer kunnen doorgeven aan hun eigen kinderen en zij weer aan die van hen.

Ik: 'Wanneer zullen we beginnen?'

Johan, met volle mond: 'Zijn we nog niet begonnen dan? We staan geheel tot je dienst. Als jij zegt: "Spring!" Dan zeg ik: "Hoe hoog?"'

Daar laat ik mij geen twee keer zeggen: nog diezelfde avond boek ik een ticket naar Spanje.

Micha Jacobs

November 2024

I

**IN SPANJE
SCHIJNT
ALTIJD DE ZON**

WELKOM IN HET PARADIJS

Het huis van de familie Jelies is als een speld in een hooiberg. Het heeft geen huisnummer en de weg ernaartoe heeft geen naam. Het ligt ook niet in het dorpje zelf, maar net daarbuiten. Je vindt het alleen met een pin op Google Maps, ergens tussen de zoutfabriek en de marmergroeve van Pinoso. Het is dat er een groene container voor de onverharde oprit staat, anders rij je er zo voorbij.

‘Kijk nou toch,’ zegt Johan vanaf de berg achter het huis. ‘Dit uitzicht is echt onbetaalbaar.’

Voor hem ligt de Cabeçó de la Sal, letterlijk vertaald de kop van zout, de ovalen berg waar al eeuwenlang zout wordt gewonnen en van Pinoso, dat aan de andere kant van de berg ligt, een welvarend en bloeiend dorp maakt. Naast zout komt hier ook veel marmer vandaan, meer dan een kwart van al het marmer

in Spanje. Daarnaast vind je hier ook talloze wijngaarden die van Pinoso ook een zeer geliefd wijndorp maken.

Het huis is een witte stip in een groene oase. De lap grond waarop het staat is meer dan vier voetbalvelden groot. Voor het huis en op de verschillende terrassen daarachter staan olijf-, amandel- en fruitbomen zover je kunt kijken. Op de grond liggen kilometerslange rubberen buizen van het irrigatiesysteem dat de vorige Spaanse eigenaar hier al had aangelegd en dat de bomen van water voorziet. Water is hier namelijk geen vanzelfsprekendheid: het grondwater komt van diep en uit de lucht valt het nauwelijks. De zon schijnt hier zo'n 350 dagen per jaar.

Eens in de zoveel tijd komt er een oude Spaanse boer met zijn rammelende tractor langs die voor een klein bedrag het land onderhoudt en omploegt. Weer een andere boer oogst één keer per jaar de amandelen en olijven. Dat gebeurt meestal in september, maar soms ook iets eerder als de zomer erg droog is geweest. Van die olijven maken de Jelies hun eigen olijfolie. Het liefst rijdt Johan zelf de hele dag met een tractor over zijn land, maar daar heeft hij nu nog geen tijd voor. Eerst moeten het huis en al zijn andere projecten af, dan pas kan hij de boer worden die hij altijd al had willen zijn. 'Dit is toch het leven, man!' zegt hij met het enthousiasme van een kind. 'Hoedje op, klompen aan en dan met je tractor over je eigen land hobbelen: helemaal fantastisch!'

Toen hij hier vorig jaar voor het eerst met Janneke rondliep en zich vergaapte aan de vallei waarin het landgoed lag, kwispelde hij harder dan Bella, de zwarte labrador van het gezin. Dit is het, had hij tegen Janneke gezegd. Dit is waar ze al jaren van droom-

den. Oké, het huis dat door de vorige eigenaar voornamelijk als vakantiehuis werd gebruikt was misschien wat aan de kleine kant voor een gezin van elf, maar wie zeurde daar nou over? Het lag in een vallei, man! Een vallei! Dat die zomaar bij de prijs inbegrepen was, een stuk grond waar je in Nederland een vermogen voor op tafel moest leggen, daar kon hij niet over uit. Aan de ruimte in huis viel heus wel iets te doen, dat waren maar stenen. Hier een muurtje eruit, daar weer een muurtje erin, hier een uitbouw voor een extra slaapkamer, badkamer, wasruimte en twee wc's, daar weer een doorbraak zodat er een grote leefkeuken ontstaat: dat had zijn timmermansoog allang gezien. De schuur waar toen nog een open haard in zat, wordt nu omgebouwd tot een klein appartementje, wat ideaal is voor Harrie, de enige jongen tussen acht meiden. In de tuin is meer dan genoeg plek voor een *casita*, een stenen huisje dat Johan in amper vijf dagen samen met drie broers heeft gemetseld. Daar komen drie slaapkamers, een badkamer, een aparte wc en zelfs een klein keukenblokje in. Perfect voor zijn oudste dochters, want die zijn inmiddels op een leeftijd dat ze ook wel wat privacy willen. Nu slapen ze nog in drie caravans die achter de casita staan.

Toen de Jemies hier in de zomer van 2023 introkken, sliepen er nog acht kinderen op één kamer in het huis. Johni, de jongste, sliep op de kamer van Johan en Janneke. Er kwam nauwelijks water uit de kraan, omdat de waterdruk in huis te laag was. Beneden aan de weg was de druk prima, omdat het water daar minder diep in de grond zat. Maar ging je een paar meter naar boven naar het huis, dan viel de druk meteen weg. Douchen en afwassen ging de eerste dagen nog niet: uit de leiding kwam

net genoeg water om de wc door te spoelen. Pas toen Johan op het gemeentehuis van Pinoso met handen en voeten om een vergunning voor het plaatsen van een extra waterpomp vroeg, en uiteindelijk ook kreeg, kwam er weer een fatsoenlijke straal uit de kraan. Tot die tijd was het behelpen. Als de jongste vijf kinderen gewassen moesten worden, gingen ze netjes op de keukenvloer zitten, van klein naar groot. Jennie, hun oudste zus, maakte dan met een doekje hun voeten schoon zodat de stapelbedden, die door de krappe ruimte tegen elkaar aan waren geschoven, niet meteen vies werden. Als Jennie haar haren wilde wassen, deed ze dat buiten, in haar badpak, terwijl Janneke een jerrycan met water uit de supermarkt boven haar hoofd hield om de shampoo uit te spoelen. De plek waar de Jelies een nieuw leven gingen opbouwen was paradijselijk, maar je had er in het begin wel een handleiding en heel veel geduld bij nodig. Wat dat betreft was hun leven net een IKEA-kast.

Het plan om naar Spanje te emigreren zat al vijf jaar in het hoofd van Johan en Janneke. Toen ze ooit met het gezin op vakantie waren in Dénia, aan de Costa Blanca tussen Valencia en Alicante, wilden ze eigenlijk niet meer naar huis, zo fijn vonden ze het daar. Ze werden niet alleen overdonderd door de vriendelijkheid van de mensen, door hun manier van leven en het perfecte klimaat, maar vooral ook door de huizenprijzen die nog lang niet zo hard door het dak gingen als in Nederland. Terug in Tollebeek klaptten ze hun laptop open en gingen ze online op huizenjacht. Niet alleen in Spanje, maar ook in andere landen, al was het maar om te zien wat daar allemaal te koop was. Hongarije en Oostenrijk leken hen op voorhand ook wel aardig, maar vooral Oostenrijk bleek al snel te duur. Ook

Hongarije kon vrijwel meteen van het lijstje worden geschrapt, al had dat niks met de huizenprijzen te maken. Die waren daar namelijk spotgoedkoop. Nee, de winters in Hongarije zijn koud en lang. En als er íéts is waar Johan een hekel aan heeft, dan is het wel aan 'lange, vieze winters'.

Italië, dat werd 'm ook niet. Volgens Johan zijn Italianen veel arroganter dan de vriendelijke en open Spanjaarden. 'Als ik in Italië zou wonen, had ik binnen de kortste keren ruzie,' zegt hij met zijn borst vooruit. Het werd dus Spanje, maar die knoop hadden Janneke en hij allang doorgehakt.

Málaga, in het uiterste zuiden van Spanje, stond ook heel even op het lijstje, maar zoals Johan niet wil sterven van de kou wil hij ook niet omvallen van de hitte. Dan moet je 's zomers vooral niet in Málaga zijn. Ga je meer naar het noorden, bijvoorbeeld naar Baskenland of Galicië, dan is het weer veel te onvoorspelbaar. Daar regent het volgens Johan bijna net zo vaak als in Nederland: 'Daarvoor ga je niet naar Spanje.'

Pinoso is wat dat betreft perfect voor de Jemies. Al is het hier in de zomer 40 graden, door de hoogte voelt het niet alsof je in een bakoven zit. Bovendien is Pinoso met zo'n achtduizend inwoners maar twee keer zo groot als Tollebeek, waardoor het leven voor de Jemies net zo overzichtelijk als in Nederland blijft. En dan wonen hier ook nog eens veel Nederlanders, Belgen en Britten die een steeds groter deel van de bevolking vormen. Het zijn veelal gezinnen met kinderen in de leeftijd van zijn eigen kinderen, hoe perfect wil je het hebben?

Toen ze hier vorig jaar voor het eerst waren, voelde Pinoso meteen als thuis. Op internet vonden ze een stuk of vier geschikte

huizen, maar als ze even hadden doorgezocht, hadden ze wel twintig huizen gevonden. Voor Johan hoefde het alleen geen lange zoektocht te worden: als het goed is, is het goed, of je nou vier huizen bezichtigd of twintig.

Het huis waar ze nu wonen, was niet het eerste huis waar ze gingen kijken. Dat eerste huis voldeed al meteen aan alles: het had genoeg slaapkamers, een blinkend zwembad, een afgewerkte tuin en een woonkamer, keuken en buitenverblijf waar je niks meer aan hoefde te doen. Janneke zag zich daar al helemaal zitten met haar gezin. Dit was echt een plek waar ze heel lang heel gelukkig konden worden, dat plaatje had ze voor zichzelf al geschetst.

Er was alleen één heel groot nadeel: het prijskaartje.

Dat was enigszins aan de hoge kant.

Te hoog eigenlijk.

Met hulp van een investeerder en met de overwaarde van hun huis in Tollebeek dat ze gingen verkopen, konden ze dat bedrag wel ophoesten. Maar omdat in Spanje bedenktijd niet gratis is en ze voor deze periode van nadenken ook nog eens veel geld op tafel moesten leggen, geld dat ze niet zouden terugkrijgen als ze afzagen van de koop, lieten ze dat huis even voor wat het was. Stiekem hoopten ze dat niemand anders in de tussentijd een bod zou uitbrengen, maar die hoop bleek ijdel: binnen een week was het huis verkocht.

Voor Janneke voelde dat als een stomp in haar maag. Hadden ze niet wat doortastender moeten zijn? Hadden ze niet meer risico moeten nemen? Johan slikte de teleurstelling veel sneller weg dan zij. 'Ik blijf daar nooit zo in hangen,' zegt hij. 'Als ik er

niks meer aan kan doen, verspil ik er ook geen energie meer aan.'

Het tweede huis dat zij bezichtigden zag Janneke ook wel zitten, alleen Johan niet. Dat huis was geel van de buitenkant, een bananenhuisje noemde hij het, maar dat vond hij niet het grootste probleem. Dat was met een likje verf namelijk zo opgelost. Het huis was vooral veel te klein vanbinnen en er was geen centrale elektriciteitsvoorziening. Stroom werd opgewekt met grote accu's en het aanleggen van nieuwe leidingen kostte te veel moeite en geld. Het lag ook niet in Pinoso, maar 30 kilometer verderop, in het plaatsje Novelda. Dat ging 'm sowieso niet worden. Pinoso had hun hart gestolen, dus daar gingen ze wonen en nergens anders.

Toen ze de zoutfabriek passeerden, de eindeloze rijen met olijfbomen zagen en voor het eerst voor het witte huis stonden waar ze nu wonen, kreeg ze het allebei warm vanbinnen, Johan misschien net iets meer dan Janneke. Die vallei, die deed het 'm.

Janneke zit in een fauteuil op de veranda. Williene zit op haar schoot. Op de achtergrond hoort ze het geplons in het zwembad. Johan en Harrie lopen via het pad naar de weg de droge vallei in. Daar ontdekken zij een grot waar Harrie's fantasie helemaal van op hol slaat. Wat zou daar vroeger in hebben gezeten? En wat als zijn vader en hij daar nou eens een manengrot van maken, letterlijk een *mancave*? Alleen voor hen en voor niemand anders? Johan vindt alleen al het idee helemaal geweldig. Samen met zijn enige zoon op ontdekkingsstocht gaan in hun eigen tuin: blijer kun je hem niet maken. 'Misschien moeten we hier ook een kabelbaan overheen bouwen,' zegt hij, terwijl ook nu weer het kind in hem naar boven komt.